

prof. dr hab. Arkadiusz Marcinkowski
Dziekan Wydziału Grafiki
Akademia Sztuk w Szczecinie

Poznań 01.02.2021



Recenzja

dorobku twórczego, działalności artystycznej,
pracy naukowo – dydaktycznej oraz aktywności organizacyjnej
dr Krzysztofa Franaszka
zatrudnionego na Wydziale Architektury Wnętrz
Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie
opracowana w związku
z wszczętym przez Radę Doskonałości Naukowej
dnia 06 listopad 2020 roku
postępowaniem habilitacyjnym

Recenzja sporządzona na prośbę Rady Doskonałości Naukowej.

I Recenzja

Recenzja została zlecona przez Radę Doskonałości Naukowej w Zakresie Sztuki Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie w imieniu Radę Doskonałości Naukowej działającej w oparciu o art. 18a ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz

o stopniach i tytule w zakresie sztuki (z późniejszymi zmianami). Według pisma z Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie 2020 r. została powołana komisja habilitacyjna, do której zostałem wyznaczony jako recenzent dorobku artystycznego i dydaktycznego Pana dr Krzysztofa Franaszeka oraz zrealizowanej przez niego pracy habilitacyjnej na podstawie przedstawionej dokumentacji. Zgodnie z ustawą z dnia 14.03.2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach naukowych i tytule naukowym w zakresie sztuki [Dz. U. Z 2003 r. nr 65, poz. Dz. U. Z 2005 roku nr 64, poz. 1365, Dz. U. Z 2011 r. nr 84, poz. 445] Sekcja Ds. Stopni w Zakresie Sztuki Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie ma uprawnienia do przeprowadzenia postępowania na stopień doktora habilitowanego sztuk plastycznych w dyscyplinie sztuki piękne.

Przesłana dokumentacja zgodnie z ustawą zawierała załączniki:

1. Wniosek przewodni Krzysztofa Franaszka
2. Dane wnioskodawcy Krzysztofa Franaszka
3. Autreferat Krzysztofa Franaszka
4. Kopie druków i dokumentów zaświadczających o zaprezentowanych osiągnięciach Krzysztofa Franaszka.
5. Kopia dokumentu potwierdzającego uzyskanie stopnia doktora Krzysztofa Franaszka
6. Wykaz osiągnięć naukowych albo artystycznych Krzysztofa Franaszka.

II Dane personalne i dane o postępowaniu

Krzysztof Franaszek urodził się w 1981 roku w Lublinie. Artysta tworzy rzeźby, obiekty, instalacje i rysunki. Jest absolwentem Wydziału Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie (dyplom w 2006 r.), doktorem sztuk pięknych (2013 r.). Był stypendystą w pracowni Christiana Jankowskiego na Staatliche Akademie der Bildenden Künste w Stuttgarcie (2005 r.) oraz Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (2009, 2018 r.). Swoje dzieła prezentował w ramach dziesięciu wystaw indywidualnych, między innymi w Galerii Le Guern, Galerii Studio, Centrum

Sztuki Współczesnej w Warszawie, uczestniczył w kilkudziesięciu pokazach zbiorowych i projektach w Polsce, Niemczech, Holandii, USA, Rosji, na Litwie, Ukrainie w Bangladeszu i Indiach, w tym w New Museum New York, KunstMuseum Stuttgart, National Art Gallery Dhaka. Stale współpracuje z Galerią Le Guern w Warszawie.

Krzysztof Franaszek od 2006 r. pracuje na stanowisku adiunkta w Pracowni Rzeźby na Wydziale Architektury Wnętrz Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Od 2013 r. jest samodzielnym wykładowcą i promotorem prac dyplomowych w WIT Wyższej Szkole Informatyki Stosowanej i Zarządzania na kierunku Grafika. Od 2020 r. roku realizuje projekt współpracy międzynarodowej uczelni artystycznych w ramach programu NAWA „Katamaran”. Krzysztof Franaszek otrzymał następujące stypendia: 2018 Stypendium ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego; 2009 Stypendium ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego; 2005 Staatliche Akademie der Bildenden Künste (pracownia Christiana Jankowskiego) w Stuttgarcie oraz nagrody: w 2017 Nagroda w konkursie „Rodzina Jednorożców”, rzeźba dla miasta Łodzi i w 2005 roku Nagroda na festiwalu nowych mediów „Zoom Out” Berlin 2005.

III Wniosek i uzasadnienie

Recenzja opracowana została:

1. W oparciu o przedstawiony przez Radę Doskonałości Naukowej dorobek artystyczny dr Krzysztofa Franaszka.
2. W oparciu o katalog wystaw posiadany przez autora recenzji.

IV Praca Habilitacyjna / Autoreferat

Autoreferat Krzysztofa Franaszka składa się ze wstępu, w którym opisuje hipotetyczne podstawy dotyczące współczesnego obszaru twórczości w przestrzeni, ustanawia zapowiedź określenia rewirów, w których umiejscawia swoją pracę. Drugą częścią jest charakterystyka dzieł artystycznych, upublicznień oraz usytuowań. W części tej skupia się na opisie założeń idei, możliwości realizacji i zawartości poszczególnych urzeczywistnień. Wybrane dzieła oddaje drobiazgowym badaniom oraz obserwacji. Uporządkowanie zmaterializowania dyskursu podyk-

towana jest zwróceniem uwagi na przebieg twórczy i ideowy. Krzysztof Franaszk następnie prezentuje zarys swojego dorobku, dotychczasowe osiągnięcia oraz bieżącą i przyszłą działalność. Całość zamyka podsumowanie dysertacji.

Praca Habilitacyjna Krzysztofa Franaszka to cyklu prac rzeźbiarskich i fotograficznych stworzonych w latach 2018 i 2019. Obiekty były zaprezentowane na trzech wystawach indywidualnych w Galerii Le Guern w Warszawie 2019 r. – „Rzeczy, które nas wciągają”, w Galerii ArtWalk na Placu Europejskim w Warszawie 2019 r. – „Wszystkożercy” i w Galerii Korekta w Warszawie – Wyostrzone w 2018 r. Dodatkowo jak pisze w swoim autoreferacie część rzeźb zostało upublicznionych w ramach wystaw grupowych takich jak Asian Art. Biennale w Bangladeshu w 2018, Szron w Galerii Dawid Radziszewski 2020 w Warszawie czy Galeria Okno na Sztukę w Kutnie w 2018. Relacje o wystawach i o upublicznieniach prac umieszczone zostały w katalogach prezentujących wystawy i na stronach internetowych portali informacyjnych. Ogółem przedmiotem opracowania jest dwadzieścia rzeźb o różnej skali oraz dwanaście fotografii skonstruowanych jako obiekty podświetlane.

W autoreferacie jest spis zdjęć prac, które Franaszek prezentuje w swoim autoreferacie. Są to: „Wyostrzone”, „Sharpened”, still, 2017; „Mrok” instalacja, mosiądz i sadzy, „Darkness”, brass, soot, 2018; „Zalotka”, druk 3D, plexi, mdf, „Culrel”, 3D print, 2018; „Ała”, druk 3D, plexi, mdf, „Ala”, 3D print, 2018; „Wspólny cel”, metal, druk 3D, plexi, mdf, „Common goal”, 3Dprint, iron, 2019; „Meduza”, mosiądz, „Medusa”, brass, 2018; „Pazur”, instalacja aluminium, „Claw”, aluminum, 2018; „Układ zamknięty”, obiekt z miedzi, druk 3D i mdf, „Closed System”, copper, 3D print, 2019; „Rośnię”, drewno, „Growing”, wood, 2016; „Złoty Baran”, mosiądz, tv, animacja, „Golden Ram”, brass, animation, 2019; „Mussel”, brąz, „Mussel”, bronze, 2015; „Drop”, brąz „Drop”, bronze, 2018 „Coś”, rzeźba z brązu, „It”, bronze, 2019; „Notitle”, – 3D print, „Notitle”, 3D print, 2019; „Zoo”, kaseton podświetlany, „Zoo”, lightbox, 2019; „Kosmos”, kaseton podświetlany, „Kosmos”, lightbox, 2019; „Gold”, kaseton podświetlany, „Gold”, lightbox, 2019; „Blue”, kaseton podświetlany, „Blue”, lightbox, 2019; „Górka”, kaseton podświetlany, „Hill”, lightbox, 2019; „Magma”, kaseton podświetlany, „Magma”, lightbox, 2019; „Ciemna woda”, kaseton podświetlany, „Dark water”, lightbox, 2019; „Linia”, kaseton podświetlany, „Line”, lightbox, 2019; „Wewnątrz”, kaseton podświetlany, „Iside”, lightbox, 2019; „Kleszcze”, stal, „Claw”, still, 2018; „Trawnik”, guma, drewno, plastik, „Lawn”, rub-

ber, wood, plastic, 2019; „Dławienie”, ceramika, folia, „Throttling”, ceramics, foil, 2019.

Wystawa Krzysztofa Franaszka „Rzeczy, które nas wciągają” obejmuje cykl rzeźb wykonanych drukiem 3D oraz w tradycyjnych technikach takich jak: stal, brąz, mosiądz, aluminium. Tytułowe przedmioty, to obiekty manewrujące pośród abstrakcją i emocjonalnością. Można powiedzieć - instynktów kierujących człowiekiem.

Akcesoria użytkowe, swoiste dla człowieka i ustanawiające ekspansję populacji, przedstawiają impuls dla demonstracji artefaktów. W formie i budowie odnoszą się do dziedzictw awangardowych i abstrakcyjnych. Obiekty opierają się na redukcji, ekspansywności form i przeciwieństwach tworzyw, z których są urzeczywistnione. Mieniące, szlifowane, o różnej skali, od bardzo wysokich po małe formy. Krawędź wyostrzonego metalu dodaje im energii oraz napięcia. Krzysztof Franaszek tworzy linie podziału, gdzie ekstremalność, gromadzi i zapewnia wielkość wpływu. Jak sam pisze: „Jest to granica pomiędzy obroną a atakiem, destrukcją a kreacją, ścięciem a dopełnianiem się odmiennych poglądów lub wartości. Linia, na której materializują się wewnętrzne siły popychające do działania”.

Blisko artefaktów ostrych na wystawie prezentowane są dzieła, które ja napisał Franaszek: „opowiadają o pułapkach – wytwarzaniu pozorów, generowaniu zewnętrznej spektakularnej powłoki skrywającej wewnątrz. Inspiracją jest tu natura, świat dzikich zwierząt i roślin, pięknych i spektakularnych w formie, jednocześnie tajemniczych, budzących respekt i strach. Ponownie pojawia się wątek o ambiwalentnym zabarwieniu, powszechny mechanizm wabienia, kuszenia, zachęcania. Zbliżenie jest przyjemne, jednocześnie powoduje uczucie strachu, niebezpieczeństwa. Jest symbolem relacji międzyludzkich, godowego tańca miłości, walki, konfrontacji”.

Kolejna wystawa pod tytułem „Wszystkożercy” to autorska wizja dr Krzysztofa Franaszka obejmująca zagadnienie dzisiejszych mieszkańców metropolii oraz ich okolic. Na instalację składają się obiekty wykonane w technologii druku 3D, rzeźby ze stali, mosiądzu oraz fotografie. Jak pisze dr Krzysztof Franaszek: wystawa „opowiada o współczesnych postawach i wartościach, wysokim tempie życia, pogoni za sukcesem, wszechobecnym konsumpcjonizmie. Byt tytułowych Wszystkożerców opiera się na pierwotnych instynktach i walce o przetrwanie. Ich naturalnym środowiskiem jest miejska dżungla, która rządzi się swoimi prawami i własnym rytmem. Dążenie do wysokiej jakości życia i statusu społecznego dawno już przerosło

u Wszystkożerców zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych. Wraz ze wzrostem ich ambicji, to dążenie staje się bezrefleksyjne, a egoizm bierze górę nad empatią wobec innych i środowiska". Franaszek podejmuje temat konsumpcjonizmu, w której indywidualizm i pogoń za czymś lepszym zaburzają funkcjonowanie we wspólnocie co może stanowić zagrożenie dla ekosystemu. Język wizualny habilitanta, urozmaicony humorem, powoduje, że przedstawiony we „Wszystkożercach” obraz autentyczności, kieruje do rozważań i podjęcia świadomego działania. (Jak napisał habilitant w autoreferacie).

Reasumując. Krzysztof Franaszek tworzy w różnych technikach: drewnie, metalach, tworzywach sztucznych, formuje za pomocą drukarki 3D, wykorzystuje instalacji optyczne, świetlne oraz energie elektryczne. Zespala struktury wzrokowe korzystając z koncepcji nawiązujących do przenośnych form umownych. W swoich specyficznych artefaktach szuka świeżych środków przedstawień. W postaci procesów estetycznych stosuje potencjał kreatywny, konstrukcyjne i destrukcyjne. Jego dzieła zmieniają się i ewoluują. U Krzysztofa Franaszka problematyka natury ludzkiej, emotywność oraz duchowość odnosząca się do formy działania w obszarze zbiorowym i zurbanizowanym co lokalizuje się w zobrazowaniu w kształcie budowy abstrakcyjnej. W moim mniemaniu habilitant w swoim autoreferacie spełnia wymogi związane z ustawą o stopniach naukowych.

V Dorobek artystyczny i naukowy

Krzysztof Franaszek swoje prace prezentował w ramach wystaw indywidualnych (przed i po doktoracie), między innymi w Galerii Le Guern, Galerii Studio, Centrum Sztuki Współczesnej w Warszawie oraz uczestniczył w pokazach zbiorowych i projektach w Polsce, Niemczech, Holandii, USA, Rosji, na Litwie, Ukrainie w Bangladeszu i Indiach, w tym w New Museum New York, KunstMuseum Stuttgart, National Art Gallery Dhaka. Krzysztof Franaszek współpracuje z Galerią Le Guern w Warszawie. Wystarczy wymienić: 2020 – Wystawa kolektywu artystów, Puławski Ośrodek Kultury 02 – 03. 2020; 2019 – WSZYSTKOŻERCY - Indywidualna wystawa w przestrzeni ArtWalk na Placu Europejskim w Warszawie (05 – 08.2019) Wystawa zorganizowana przy współpracy z Fundacją Sztuka w Mieście. Indywidualna wystawa w Galerii Le Guern w Warszawie (02-03.2019). Festiwal Sztuki Współczesnej w Kazimierzu Dolnym (26.12.2018

– 10.01.2019). 2018 – CYKL „AUTOPORTRET” Prace rzeźbiarskie, upowszechnione w postaci reprodukcji 28 grudnia 2018 r. wernisaż wystawy- „Types of spaces- exhibition of didacticians of Faculty of Interior. ASIAN ART BIENALLE BANGLADESH 2018. Udział w międzynarodowym bienalle sztuki współczesnej w Bangladeszu (01-30. 09 2018). 2017 – WYOSTRZONE Indywidualna wystawa rzeźby. Galeria Korekta w Warszawie (10,11. 2017). „RODZINA JEDNOROŻCÓW” Nagroda w konkursie „Rodzina Jednorożców”, rzeźba dla miasta Łodzi (08. 2017). ŚWIATŁO I CIEŃ. Wystawa Rysunku „światło i cień” – cykl monumentalnych rysunków, Centrum Informacji imienia Jana Nowaka Jeziorańskiego, Warszawa (04. 2017). EMOCJA I NAMYSŁ. Wystawa grupowa, Puławski Ośrodek Kultury, Puławy (02. 2017). CULTUSTERRAE – UPRAWA ZIEMI Galeria BWA „Sokół” wystawa grupowa, Nowy Sącz (13 stycznia – 26 lutego 2017). 2015 – PORTAL AKTYWNY Wystawa w przestrzeni publicznej „skarpa rewelacja” bienalle sztuki Fudacji Culture Shock w Warszawie. 2013 – OBELISK. Wystawa indywidualna Bank Pekao Project Room, Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski w Warszawie. ŚWIATŁODZIURA. Wystawa autorska Galeria „cultureshock” w Warszawie (2012-2013). 2012 – CENTRUM. Wystawa indywidualna, aula Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie (09. 2012). 2011 – ZGRUPOWANIE. Indywidualna prezentacja pracy na ścianie wystawien- niczej Galerii A19 w Warszawie, Stacja Metra Marymont. HALA. Kooperacja z Simone Ruess. Wspólny projekt i pokaz videoinstalacji, Warszawa. UROBOROS. Wystawa zbiorowa „efekt wow” Galeria „In” Żyrardów. 2010 – DIVINA SILO ART. COMPLEX. Wystawa w ramach kooperacji z międzynarodowym kolek- tywem artystów „Local to Local”. Stworzenie wystawy typu „site specific” – sztuka w kontekście miejsca. Litwa. GRADIENT. Indywidualna wystawa w Mała Galeria w Nowym Sączu. ASFALT- Indywidualna wystawa w Galerii Studio w Warszawie. AFALT 2 - W ramach „lubelskich refleksji” BWA Galeria Grodzka w Lublinie. 2009 – DIALOGI- Udział w IX Międzynarodowym Biennale Sztuki Współ- czesnej w Sankt- Petersburgu. MOVE- Udział w wystawie New European Media Art w Halle. SPADAJĄCE PRZEDMIOTY- Wystawa instalacji w galerii „Kronika” w Bytomiu. 2008 – SHUT DOWN- Pokaz filmu w ramach prezentacji „Under the Skin New video from Poland”. New Museum, New York City. EUROUFO-Instalacja w przestrzeni publicznej, w ramach projektu „MachtRaum”, Berlin. PLANETA ZABAWY - Realizacja interaktywnego obiektu w przestrzeni pu- blicznej oraz filmu dokumentacyjnego „Play! Art” z grupowych działań i warsztatów w Gryfinie. 2007 – EPAF 2007 - Udział w festiwalu performance Centrum Sztuki Współ- cze-

snej w Warszawie. 2005 – KUNSTMUSEUM-STAATLICHE AKADEME. Zbiorowa pod kierunkiem Christiana Jankowskiego w KunstMuzeum Stuttgart, wspólna praca przy projekcie transmisji multimedialnej: KunstMuseum-Staatliche Akademie oraz ZOOM OUT. Nagroda na festiwalu nowych mediów „Zoom Out” w Berlinie. Reasumując. Dorobek artystyczny i naukowy Krzysztofa Franaszka budzi we mnie małe zastrzeżenia. Od doktoratu, czyli 2013 roku habilitant miał tylko dziwięć wystaw zbiorowych i trzy indywidualne. Uważam, że koniecznie w przyszłości powinien bardziej promować i prezentować swoją twórczość zarówno w kraju jak i za granicą.

VI Osiągnięcia dydaktyczne

Krzysztof Franaszek jest zatrudniony na stanowisku adiunkta na Wydziale Architektury Wnętrz Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Pracę rozpoczął w 2006 roku jako asystent dr hab. Antoniego Grabowskiego w Pracowni Rzeźby. Obecnie współtworzy program nauczania i aktywnie działa w promocji pracowni i jego wydziału na zewnątrz ASP. Znaczną częścią aktywności zawodowej Krzysztofa Franaszka jest praca dydaktyczna na wyższych uczelniach artystycznych. Dr Krzysztof Franaszek W 2013 roku obronił doktorat z zakresu sztuk pięknych i rozpoczął pracę w Wyższej Szkole Informatyki Stosowanej w Warszawie na kierunku Grafika. Pracuje na samodzielnym stanowisku jako wykładowca i promotor dyplomów licencjackich, magisterskich i aneksów artystycznych. Prowadzi Pracownię Rzeźby, Rzeźby Cyfrowej, Rysunku, Kształtowania Przestrzeni. Stworzył program nauczania, który łączy ćwiczenia z zastosowaniem tradycyjnych technik artystycznych i technologii cyfrowej. W 2019 roku stworzył koncepcję studiów międzynarodowych. Dzięki programowi „Katamaran” Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, który przyznaje dofinansowania z Unii Europejskiej na tworzenie studiów II stopnia, uzyskał środki na przygotowanie studiów. W 2020 roku tworzony jest szczegółowy program i struktura. Współpraca odbywa się pomiędzy uczelniami artystycznymi w Warszawie i w Cluj w Rumunii. Ogólna koncepcja programu wypływa wprost ze sposobu jego pracy. Opiera się na połączeniu analogowego kształcenia artystycznego z zakresu sztuki trójwymiarowej z cyfrową sztuką 3D. Program i studia w języku angielskim umożliwią międzynarodowy dyplom magistra sztuki.

Jak w swojej dysertacji napisał Franaszek „Praca ze studentami to wymagające, ale jedno-

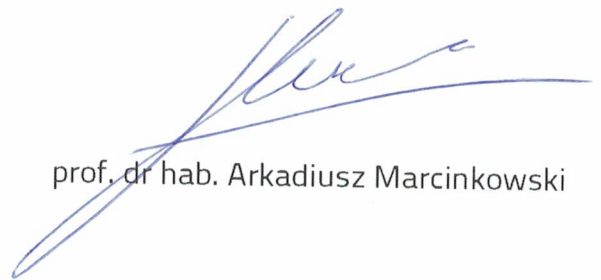
ceśnie pasjonujące zajęcie. Każdego roku spotyka nowe wyzwania, rozwija metody pracy, inspiruje się energią młodych twórców. Jako promotor prac dyplomowych ma przyjemność współpracować przy kształceniu indywidualnej drogi zawodowej studentów. Jest to satysfakcjonujące i pouczające. Jego obecne działania to intensyfikacja międzyuczelnianych kontaktów międzynarodowych”.

W rozdziale poświęconym zaprezentowaniu przykładowych prac studentów pierwszego i drugiego roku studiów I stopnia zauważyłem bardzo słaby poziom tych artefaktów. Według habilitanta rysowanie jest podstawą kształcenia artystycznego. Franaszek uważa, że praktyka polegająca na operowaniu najprostszymi środkami wyrazu w celu przekazania myśli lub odzwierciedleniu rzeczywistości jest najbardziej podstawową, a jednocześnie najbardziej rozwijającą metodą kształcenia i komunikacji poprzez język plastyczny. Tutaj się zgadzam. Natomiast prace, które zaprezentował w swojej dokumentacji o tym nie świadczą.

Krzysztof Franaszek prowadzi Pracownię Rysunku w Wyższej Szkole Informatyki Stosowanej na kierunku Grafika oraz przeprowadza ćwiczenia z rysunku w Pracowni Rzeźby Wydziału Architektury Wnętrz Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Praca ze studentami za pomocą węgla i ołówka przysparza jemu dużo przyjemności i według niego jest to najlepszy sposób umożliwiający poznanie charakteru młodych twórców. Ceni możliwość pracy z rysunkiem jako przygotowanie do zaawansowanych narzędziowo i koncepcyjnie przedmiotów. Podstawą kształcenia są zadania z zakresu rysowania postaci, ćwiczenia interpretujące martwą naturę i pomieszczenia. Ważną częścią jego pracy ze studentami są ćwiczenia koncepcyjne, gdzie pracuje z kompozycjami abstrakcyjnymi i surrealistycznymi, co umożliwia kreatywny rozwój studentów już od początku drogi twórczej. Podkreślę jeszcze raz. Sama formuła opisana jest przez dr Krzysztofa Franaszeka jest bardzo przekonująco, ale prace studentów o tym nie świadczą. Na przyszłość radzę habilitantowi na większe zwrócenie uwagi, na artefakty które powstają w jego pracowni. Prace, które będą miały odzwierciedlenie i chociaż w minimalny sposób zbliżyły się do poglądów które głosi na temat rysunku.

VII Konkluzja

Jak wynika z przedstawionej dokumentacji proces kształcenia, doksztalcania i doskonalenia własnej wiedzy i umiejętności w zakresie sztuki stawia przed nami mimo moich uwag w osobie Kandydata gotowego artystę i pracownika nauki. Osiągnięcia przede wszystkim dydaktyczne Pana dr Krzysztofa Franaszka stanowią wkład w dyscyplinę, są również ich efektywnym przełożeniem upowszechniania kultury oraz kształtowania postaw polskiego społeczeństwa. Dorobek dr Krzysztofa Franaszka należy również pozytywnie oceniać w aspekcie troski o zachowanie naszej tożsamości kulturowej. Niniejszym stwierdzam, że osiągnięcia Pana Krzysztofa Franaszka spełniają wymagania ustawy o szkolnictwie wyższym i nauce, stawiane kandydatom do stopnia doktora habilitowanego.



prof. dr hab. Arkadiusz Marcinkowski